



Sotsiaalministeerium

Teie: 20.11.2025 nr 1.2-1/2922-1

Meie: 02.12.2025 nr 1-7/2025/25-102-2

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: sm.dhs@sm.ee.

Väljatöötamiskavatus iseteenindusapteegid

Austatud proua Karmen Joller

Konkurentsiamet tänab võimaluse eest esitada enda seisukohad. Toetame eesmärki parandada ravimite kättesaadavust, eriti hajaasustusega piirkondades ning tõhustada apteegiteenuse korraldust. Samas toome esile mõned konkurentsiriskid, mis seonduvad Konkurentsiameti apteegireformi järelduste analüüsis¹ käigus kogutud andmetega ja seal tehtud järeldustega.

Konkurentsiamet toob peamiste riskidena välja:

1. iseteenindusapteegid võivad tugevdada juba apteegiturul esinevat tugevat vertikaalset integratsiooni, kus iseseisvad apteegid on tihedalt seotud hulgimüüjate ja frantsiisiandjatega (vt analüüs ptk 3 ja 4).
2. apteegikaupade varumine ja tellimissüsteemide kasutamine (analüüsi ptk 5.3) ehk tellimusi tehakse peamiselt frantsiisiga seotud hulgimüüjalt. Iseteenindusapteekide puhul võib see sõltuvussuhe tehnilise lahenduse kaudu veelgi tugevneda.

Konkurentsiamet nõustub väljatöötamiskavatsuses (VTK) toodud riskiga, et iseteenindusapteekide turule tulek võib kaasa tuua väikeapteekide sulgemise. Arvestades, et apteegireformi peamine eesmärk oli iseseisvate proviisorapteekide tekkimine, siis iseteenindusapteegid võivad tugevdada just suurte apteegikettide turujõudu ning omada seega apteegireformile vastupidist mõju.

VTK põhjal on iseteenindusapteegid apteekide struktuuriüksused, kuid ei selgu kas apteekidel on iseteenindusapteekide pidamiseks ja haldamiseks vajalikud ressursid või need lahendatakse tsentraliseeritult frantsiisiandja poolt. Sellest tuleneb risk, et frantsiisiandjaga seotud iseteenindusapteegid muutuvad sõltuvaks sama frantsiisiandjaga seotud ravimite hulgimüüjast. Konkurentsioiguslikult võib see tuua kaasa tehnilise seotuse või lukustamise ning suurendada sisenemisbarjääre väiksematele turuosalistele või viia nende turult väljatõrjumiseni.

¹ Apteegireformi järelduste analüüs. 2024. Kättesaadav: <https://www.konkurentsiamet.ee/media/583/download>.

Konkurentsiameti soovitusel, millega VTK puhul arvestada:

1. Iseteenindusapteekide kasutuselevõtt peab toetama turu avatust ja konkurentsi edasist arengut, sealhulgas innovaatiliste lahenduste kasutuselevõttu. Samas tuleb tagada, et uued lahendused ei tugevdaks põhjendamatult juba tugevate turuosaliste turujõudu ega tõstaks turule sisenemisbarjääre väiksematele tegijatele, eelkõige maapiirkondades.
2. Vajalik on sätestada nõuded, mis tagavad iseteenindusapteekidele võrdsed tingimused ravimite hankimisel ning väldivad tehnilist lukustumist ühe hulgimüüja süsteemi või frantsiisiketti.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri Lepikult
konkurentsitenistuse juhataja

Kadri Lepikult
6672458
Kadri.Lepikult@konkurentsiamet.ee